

Ždánický zpravodaj

informace z obce Staré Ždánice

červen 2015

Vážení občané,

dovolte mi, abych touto cestou za celé zastupitelstvo obce a pracovníky obecního úřadu popřál všem mnoho zdraví, spokojenosti a úspěchů.

Nejdříve krátce zrekapituluji rok 2014. Celkově tento rok hodnotím očima starosty jako úspěšný. Obec hospodařila s příjmy (včetně všech dotací a úvěru na koupi č. p. 49 a 50 ve výši 3 650 000,00 Kč a zapojením prostředků z minulého období) ve výši 8 727 841,70 Kč a s výdaji 12 185 288,09 Kč, dále splátky úvěru činily 780 000,00 Kč, zůstatek na běžném účtu k 31.12.2014 byl 1 388 085,66 Kč. Z obecního rozpočtu byly poskytnuty prostředky (na základě

schválení rozpočtu a předložených žádostí) na pořádání různých akcí, jako dětský karneval, pálení čarodějnic, Staročeské máje, dětský den, závody Stadion Cup, nohejbalový turnaj, vánoční turnaj ve stolním tenise, fotbalovému klubu TJ Sokol Staré Ždánice a SDH Staré Ždánice.

Obec je plně stabilizována, plní své závazky, spolupracuje bez problémů se všemi dotčenými orgány a partnery. Hospodaření obce prošlo auditem. Spolupráce s právníckými subjekty obec i mě velmi potěšila. Jak je vidět, firmy, které s obcí chtějí spolupracovat, si cestu najdou, a já jsem za tento vstřícný a slušný postup velmi vděčný. Děkuji touto cestou za spolupráci Agrodružstvu Klas Kříčeň za zajišťování úklidu sněhu, za pomoc při dovozu a stavění májky na naše staročeské máje, nahnování roští na pálení čarodějnic, odvoz kontejnerů s biologickým odpadem z naší mateřské školky a parku a další pomoc. Věřím, že i další firmy z naší obce a okolí najdou cestu ke spolupráci a pomoci. Práce zastupitelstva obce je také v současné době dle mého názoru dobrá. V zastupitelstvu, ve výborech i komisích se všichni chovají slušně, pracují a pomáhají. Touto cestou děkuji členkám sboru pro občanské záležitosti za jejich práci. Velkou měrou se podílejí na kulturních akcích v naší obci, jako jsou gratulace k životním výročí našich občanů, vítání občánků, jarmark v obecním sále, dětský den, rozloučení s prázdninami, pečení perníčků, rozsvěcení vánočního stromu a další akce. Členům TJ Sokol Staré Ždánice děkuji za sportovní reprezentaci obce. Členům našeho sboru dobrovolných hasičů patří velký dík za jejich práci při výjezdech k požárům a jejich likvidaci, při zajištění pálení čarodějnic a v neposlední řadě při napouštění rybníků.

Co chystáme v roce 2015: nákup traktůrku včetně zametací a sekací techniky (již zakoupeno), realizaci výměny svítidel veřejného osvětlení, aby došlo k úspoře elektrické energie, návratnost investice cca 4,5 roku (již probíhá), opravu obecního rozhlasu, což je v současné době dokončeno, obnovu chodníků v parku a vybudování sjezdu po obecním pozemku směrem k čistírně odpadních vod, odstranění staveb č.p. 49 a 50, obnovu napouštění rybníků z Čertůvky.

Závěrem Vám přeji hezké prožití nadcházejícího léta a dovolené.

Jaroslav Hyhlík (starosta obce)

Vítání občánků

Ve spolupráci obecního úřadu, školské a kulturní komise a sboru pro občanské záležitosti proběhlo 16. 5. 2015 Vítání občánků naší obce, kterého se zúčastnilo sedm dětí spolu se svými rodiči, prarodiči a dalšími hosty, dále pak starosta pan Jaroslav Hyhlík, za školskou a kulturní komisi Iveta Pokorná a za sbor pro občanské záležitosti Irena Ansorgová a Marta Košťálová. Zasedací místnost obecního úřadu byla zaplněna téměř do posledního místa, což nám udělalo velkou radost. Své vystoupení předvedly děti ze základní školy. Toto Vítání se na počátku potýkalo s notnou dávkou „papírování“, jelikož na základě zákona č.133/2000 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech a zákona č.101/2000 Sb. , o ochraně osobních údajů není možné bez povolení používat údaje, jako je jméno, příjmení, datum narození novorozence, ani údaje o rodičích. Proto jsem připravila potřebné tiskopisy a informovala rodiče, aby měli možnost se akce zúčastnit. Vše se povedlo a jsme za to rádi.

Privítali jsme naše nové občánky: Kláru Komárkovou, Martina a Tomáše Půlpánovy, Petra Pošváře, Justýnu Šandovou, Denisu Plecháčkovou a Štěpána Felcmana. Přejeme jim a jejich blízkým hodně zdraví a šťastný a spokojený život.

Iveta Pokorná

Co nového v obci

Po půl roce opět nadešel čas zrekapitulovat, co se u nás událo od posledního vydání našeho-vašeho zpravodaje.

O vánočních svátcích se v sále Obecní hospody odehrál **turnaj ve stolním tenise**. U pingpongových stolů se sešlo šestnáct sportovních nadšenců, kteří bravurně ovládali malý bílý míček. Hrál se ve třech skupinách na dva vítězné sety. Do finále postupovali z každé skupiny první čtyři. Finálová skupina se hrála systémem každý s každým na dva vítězné sety. Pořadí prvních dvanácti bylo: 1. Šorm, 2. Valenta Tomáš, 3. Brendl Josef, 4. Zdichynec Václav, 5. Pleskot René, 6. Dědic, 7. Vodička Jiří ml., 8. Jandera Roman st., 9. Valenta Milan, 10. Zdichynec Tomáš, 11. Vodička Jiří st., 12. Buchta Jan. Doufejme, že se hlavnímu organizátorovi Tomášovi Zdichyncovi podaří uspořádat tento již tradiční vánoční turnaj i letos.

S příchodem nového roku jsme vkročili do plesové sezony 2015. Prvním plesem byl **ples Hasičský**. Kluci v modrých uniformách nenechali nic náhodě a vše poctivě a do detailu připravili. Příprava se vyplatila, o čemž svědčila i návštěvnost. Sto deset tancechtivých lidí neváhalo také utratit nemalou částku z rodinné kapsy za výherní losy, na které se dalo vyhrát na sto sedmdesát hodnotných cen. Slovem a hudbou nás celý večer provázela skupina Bravo, která měla přizvané hosty v podobě pěveckého kroužku při místní ZŠ. Mladí zpěváci nám dokázali, že zlato v hrdle mají a nestydí se zazpívat i moderní písničky.

Koncem ledna se naši zastupitelé zúčastnili praktické předváděčky před plánovaným nákupem víceúčelové techniky pro údržbu naší obce. Stávající letitá technika na některé práce, jako je třeba údržba chodníků, kterých po obci máme bezmála pět kilometrů, již ani technicky nestačí. V obecní garáži nám přibyl výkonný stroj značky **John Deere X540**, který umí po rychlé výměně zařízení vymetat sněh.

Díky svému výkonu, který obstarává nezávislý agregát značky Honda, funguje i zametání na sucho, takže už zvládneme udržovat chodníky čisté i v létě. Při sněhové kalamitě, když by zametací zařízení nestačilo,

je možné zaměnit tento „smeták“ rychlou výměnou za malý 110 cm široký pluh. V době vegetace, kdy bude třeba udržovat naše travnaté plochy, získáme rychlou montáží

výkonnou třívřetenovou (tři žací nože) sekačku, která je poháněna hnací hřídelí ze samotného traktůrku. Sekačka umí sekat klasicky s bočním výhozem a zrovna tak i po rychlé technické úpravě i mulčovat. Pokud

sundáme veškeré popsané příslušenství, tak si za traktůrek zapojíme malý valníček na přepravu různého materiálu, který byl součástí objednávky. Za tento stroj s veškerou popsanou výbavou zaplatila obec necelých tři sta tisíc korun.

Počátkem měsíce února se po roce náš obecní sál opět změnil v divadlo. Vrátil se k nám divadelní spolek Klicpera z Chlumce nad Cidlinou s nastudovanou novou komediální inscenací **„Agentura Drahoušek“**. Děj se odehrává v jedné

rodinné seznamovací agentuře s příznačným názvem agentura Drahoušek a je plný různých seznamovacích eskapád. V hledišti se sešlo devadesát sedm diváků, kteří herce na

závěr odměnili dlouhým

neutuchajícím potleskem vestoje, což mluví za vše. Na konci února nás čekal druhý ples, a to sice **ples Obecní**. Jako tradičně byl na začátku plesu k vidění zajímavý doprovodný program. Letos nás opět navštívila 15členná dívčí skupina mažoretok „Violetek“ a vzápětí rozjel na parketu svou show Petr Hurta. Show se skládala ze tří částí. Nejprve proběhla barmanská show, následovala neonová a za úplné tmy na závěr proběhla působivá show ohnivá, která byla pěknou tečkou za doprovodným programem. Celým tanečním večerem nás doprovázela pro nás nová kapela s názvem „Renonc“. Muzikanti z této „grupy“ všem přítomným předvedli, že za to vážně umí vzít. Především v rockovějších, bigbeatových pasážích bylo aranžmá opravdu špičkové, o čemž svědčil i plný parket. Tombola byla opět bohatá, a tak si určitě každý něco domů odnesl.

Tento ples byl také bohužel poslední akcí pro naši „hospodskou dvojku“, pány Patrika Palinu a Kamila Bartoše, kteří dali k naší lítosti k poslednímu únoru výpověď. Kluci v naší hospůdce nasadili vysokou laťku a uvidíme, jestli tuto laťku nový hospodský přeskochí. **Novým pronajímatelem hospody** se stal Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, který jmenoval provozním a šéfem hospody pana Čubra. Pan vedoucí se svým týmem v pátek šestého března v osmnáct hodin po pětidenní zavíračce slavnostně otevřel, a bylo opravdu z čeho vybírat. Pivo z produkce pivovaru bylo zdarma. Jídelní skladba byla bohatá, hospoda praskala ve švech a tak si můžeme všichni jenom přát, aby oboustranné nasazení vydrželo. Novému hospodskému a jeho týmu přejeme hodně sil, kreativity, štěstí a zdraví v provozování naší Obecní hospody.

V polovině března se konal poslední, a to v pořadí třetí ples. Tentokrát to byl **Maškarní ples** s tematikou třicátá léta. Na sále se sešlo na 47 masek převážně

tematicky zaměřených. Celkem bylo na sále na sedmdesát platíček, kteří tančili za rytmu dua Stanley Band Stand a Romča. Program byl doprovázen ohňostrojem, který dokreslil atmosféru třicátých let. Téma bylo sice poměrně náročné na tvorbu kostýmů, ale jak bylo vidět, tak s trochou kreativity a fantazie se dá udělat cokoliv.

Poslední víkend v měsíci patřil **Velikonočnímu jarmarku**. Letošní pátý ročník byl poznamenán úbytkem prodejců.

V sále Obecní hospody bylo deset tradičních příznivců našeho ždánického jarmarku. Jednalo se především o prodej vonných svíček, dekory z pediku, háčkované šály,

výrobky z rakytníku, korálků, velikonoční dekory, výrobky od mistra kováře a v neposlední řadě pletené proutěné košíky. Prodejců bylo sice méně, ale dětský tvořivý koutek byl po celou dobu jarmarku neustále plný. Děti si zdobily voňavé perníčky, malovaly kraslice, vybarvovaly velikonoční obrázky. Největší zájem byl o nové barvení vajíček takzvaným mramorováním, kdy se barvy na vajíčku volně vpíjí do sebe. Po tvoření si děti mohly doplnit energii u stánku s voňavou cukrovou vatou. Všichni návštěvníci měli možnost si vlastnoručně uplést tradiční symbol Velikonoc, proutěnou pomlázku. Budeme držet organizátorům palce, abychom se za rok sešli na našem jarmarku již pošesté.

Duben jsme přivítali stylově akcí zvanou **Den Země** s podtextem „pojdte s námi podle Haldy“. Děti si „túru“ podle Haldy užívaly plnými doušky. Plnily se různé znalostní úlohy z oboru přírodovědy, zdravotní, Malinko si zasportovaly a ukázaly i svou zručnost při odlévání zvířecích stop do sádry jako správní detektivové. Po dvouhodinové procházce

malebnou přírodou našeho okolí se všichni zúčastnění ve zdraví vrátili na dětské hřiště, kde je čekalo hledání pokladu, který díky sponzorům byl letos o trochu bohatší. Děti jako v minulých letech vysadily další strom pro naši planetu Zemi, aby se nám lépe dýchalo, a aby se v naší obci zeleň neustále obměňovala. Letos byla pro výsadbu vybrána lokalita dětského hřiště, kde nyní stojí krásný dvoumetrový stříbrný smrk, který by měl být stromem adventním. Na samý závěr Dne země se po odvedené práci všichni zúčastnění posilnili teplým párkem v rohlíku, který v chladném počasí přišel každému určitě vhod.

Poslední dubnový podvečer připadl jako tradičně na **pálení čarodějnic**. Vše bylo opět v režii našeho SDH a vzhledem k příznivému počasí i na této akci bylo hodně návštěvníků. Jako tradičně se opékaly buřty, pivo pro dospělé teklo proudem a děti v čarodějnických maskách si užívaly dýmajících ohýnků. Budeme se tedy těšit na příští rok, aby nám kluci od hasičů opět připravili takovou neméně zajímavou a příjemnou akci.

Květen byl měsícem gastronomického boomeru, kdy nový provozní, p. Čubr a jeho tým začal v Obecní hospodě vyvažovat obědové menu s „domácí kuchyní“. Pro naše seniory je zde připraveno menu za zvýhodněnou cenu 60 Kč (polévka, hlavní jídlo, Více najdete na www stránkách obce včetně jídelního lístku a postupu objednávání. Čas opět ukáže, jak se tato novinka v naší obci uchytí.

Rozsáhlejší a dlouhodobější akce, která se realizuje od počátku roku, se týká **obnovy původního napouštění našich dvou rybníků**. Po geodetickém zaměření hladin jsme ovšem zjistili, že vzhledem ke špatnému spádu budeme mít zřejmě problém přimět vodu,

aby tekla do kopce. Muselo se tedy zabrousit trochu do historie a zjistit, jak to vlastně vše fungovalo. Na základě čtení starých map a výpovědí pamětníků se povedlo Martinu Korunkovi a Romanu Ptáčkovi najít původní napájení v betonových trubkách o vnitřním průměru dvacet centimetrů. V současné chvíli

se pracuje na čištění a obnově tohoto napájení. Odhadujeme, že tato akce bude dokončena do konce tohoto roku. O celém průběhu této akce Vás budeme samozřejmě informovat. Trasa se hledá podle starých map, a tak se na světlo světa dostala mapa Ždánic, která je zpracována v období před rokem 1930. Tento historický poklad se nám díky panu Vladimíru Hájkovi povedlo zdigitalizovat ve kvalitě originálu. Mapu si můžete stáhnout bezplatně na internetu, podrobnosti najdete na webu obce.

Další akcí většího rozsahu je **modernizace obecního pouličního osvětlení**. Stará výbojková tělesa budou nahrazena moderními LED moduly od českého výrobce, které nám pomohou ušetřit nemalou částku na spotřebované elektrické energii. Další úsporou bude záruka od dodavatelské firmy, která nám poskytla desetiletou záruku na nová tělesa. Nová světla by měla svítit celou noční dobu s tím, že bude docházet v určitých časových intervalech k poklesu svítivosti. Každý stožár bude označen žlutým štítkem, na kterém najdete číslici a telefonní číslo. Tento štítek bude sloužit k lepší orientaci při případných poruchách a vůbec k lepšímu monitoringu stožárů po obci. K čemu je tento štítek pro Vás, občany? Je pro zlepšení komunikace s Obecním úřadem, vyhneme se zbytečnému vysvětlování, kde nesvítí světlo, nehraje rozhlas nebo se něco děje u toho či tam toho stožáru. Prostě zavoláte na telefonní číslo, které je na tomto štítku (číslo na OÚ) a oznámíte číslo „X“, které je ve žlutém poli štítku. Pracovník OÚ postoupí informaci osobě, která opravu bude provádět. Podle podrobného pasportu dohledá lokalitu poruchy a opravu provede.

Milan Ansorge

Z naší ZŠ

Máme za sebou téměř celé 2. pololetí školního roku. Finišujeme a připravujeme se na ukončení celého období, které je pro děti střídavě příjemné více či méně. My ale věříme, že ten příjemný pocit převažuje, protože se snažíme předávat dětem informace různou formou - klasickou i názornou a zážitkovou výukou - divadelní představení amatérského souboru ve Slepoticích a návštěva VČD Pardubice, udržujeme lidové tradice - Tři králové v naší vesnici, projektový den Slet čarodějnic.

Seznamujeme je s historií našeho státu - Keltové na našem území v Nasavrkách, beseda ke 2. světové válce, návštěva pevnosti v Dobrošově, exkurze do starých dolů na stříbro v Kutné Hoře, návštěva našeho gotického klenotu - chrámu sv. Barbory a zážitkový program v Kostnici v Sedlci.

Učíme k životu v rovnováze s přírodou - krásnou besedou a

návštěvou mini ZOO z Vilémova, projektový Zelený den a hodně jsme se toho dozvěděli o životě včel přímo ve Včelařském muzeu.

Uvědomění si, že ve společnosti nejsme sami a společně toho lze dosáhnout hodně - setkání se seniory v Podůlšanech, Vítání občánku do života v naší vesnici, exkurze do Muzea řemesel v Letohradě, Jarní karneval pro děti, na návštěvu přijel i úžasný kouzelník Waldini.

Děti se účastnily plaveckého výcviku, který probíhal od února do května, zapojily se do mezinárodní matematické soutěže Klokán. Pro budoucí školáky byla opět "přípravka do školy", jejímž hlavním cílem je seznámení se školou i personálem a plnění různých úkolů.

A v posledním týdnu se rozloučíme se současnými čtvrtáky, kterým popřejeme hodně úspěchů v dalších letech a pak si všichni popřejeme krásné a zasloužené prázdniny.

za ZŠ Jana Spejchliková

Stadion Cup

27. června 2015 odstartuje další ročník Stadion-Cupu. První závod čtyřdílného seriálu se uskuteční v naší obci. Pojede se již desátý ročník tohoto závodu malých motocyklů. Druhý závod se uskuteční letos poprvé v areálu koupaliště „U Čochtana“ 25. 7. v Lázních Bohdaneč. Následuje závod ve Břehách 8.8. Seriál vyvrcholí 5. 9. na staré trati ve Vysokém Chvojně.

18.7. si někteří ze závodníků odskočí na prestižní závod Mistrovství světa do Mšena u Mělníka, kde v loňském roce slavili velký úspěch. Ve dvacátém týdnu se sešli pořadatelé, aby si rozdělili úkoly, které by do konání závodů měli zajistit. Doufáme, že počasí i účast závodníků bude lepší nežli v loňském roce a vše se nám podaří zvládnout. Závod na naší trati bude započítáván do seriálu Stadion-Cupu a bude doplněn závodem „Originálů“ a „Spanilou jízdou starých pánů“.

Po dohodě s novým vedením Obecní hospody bude po celý den zajištěno bohaté občerstvení. Pro diváky pořadatelé připravují hodnotnou tombolu. Večer od 20 hodin se v sále Obecní hospody uskuteční taneční zábava. O dobrou zábavu se postarají manželé Hájkovi.

Pořadatelé srdečně zvou všechny příznivce tohoto sportu na 10. ročník Stadion Cupu 27. 6. do Starých Ždanic.

Josef Vodička

Zpráva TJ Sokol Staré Ždánice

Blíží se závěr fotbalové mistrovské soutěže III. třídy a našemu mužstvu opět začínají starosti s udržením v této soutěži. Do konce zbývají tři zápasy (uzávěrka příspěvků 25. 5. 2015) a musíme doufat, že získáme ještě několik bodů, které by nám zajistily účast v této soutěži. Přestože jsme naše fanoušky svými výkony a výsledky příliš nepotěšili, tak moc děkujeme za jejich podporu a věříme, že nám budou fandit i v následující sezóně.	Rk.	Tým	Záp	+	0	-	Skóre	Body	(Prav)
	1.	Újezd A	23	21	1	1	102: 19	64	(31)
	2.	Kolesa	23	19	1	3	79: 34	58	(25)
	3.	R. Bělá B	23	14	4	5	51: 28	46	(13)
	4.	Lipoltice	23	14	2	7	58: 37	44	(8)
	5.	Chvaletice	23	14	1	8	59: 34	43	(7)
	6.	Rohoznice	23	14	1	8	62: 44	43	(7)
	7.	Pardubičky B	23	8	5	10	43: 53	29	(-4)
	8.	Selmice	23	7	5	11	51: 65	26	(-10)
	9.	Lány n. D.	23	7	4	12	34: 49	25	(-11)
	10.	Rybitví	23	6	3	14	37: 57	21	(-15)
	11.	St. Čívce	23	6	1	16	45: 81	19	(-14)
	12.	St. Mateřov B	23	6	1	16	34: 92	19	(-14)
	13.	Jankovice	23	3	5	15	43: 66	14	(-22)
	14.	St. Ždánice	23	4	2	17	25: 64	14	(-19)

Josef Brendl

předseda TJ Sokol Staré Ždánice

Na základě stížností spoluobčanů

je z provozních důvodů (jedná se o pietní místo) **zadní branka hřbitova s platností od 25. 5. 2015 uzavřena!**

Používejte prosím hlavní vchod

Děkujeme za pochopení

Obec Staré Ždánice

70 let od konce války

Začátkem května jsme si připomněli 70 let od skončení II. světové války. Byl to největší válečný konflikt v dějinách lidstva, který měl více než 60 milionů obětí. Zasáhl nejen Evropu, ale i většinu států světa. Za oficiální počátek druhé světové války je považováno 1. září 1939, kdy nacistické Německo napadlo Polsko. Téměř dlouhých šest let bylo Československo pod nadvládou německé říše. Válka byla ukončena dne 8. května kapitulací Německa.

V souvislosti s tímto významným výročím jsme nahlédli do pamětní knihy obce Staré Ždánice, abychom vám zprostředkovali události tak, jak je zaznamenal kronikář. Jedná se o doslovný opis záznamu, bez subjektivního hodnocení a oprav gramatických chyb v textu. Události jsou bohužel popsány velmi stručně.

Rok 1945

Podepsána bezvýhradně kapitulace německých branných sil. 5. května vypuklo pražské povstání. Sovětská armáda osvobodila Prahu 9. 5. a 15. 11. se rozloučila s Pražany. Tuto dobu začíná svobodné zase Československo. Do vlasti se vrací prezident Edvard Beneš, který po dobu okupace dlel v cizině.

Rok 1945 byl pro nás v květnu začátkem trapný, když se vracela vojska německá do své domoviny. Zvláště když pochodovali skrze naši obec v noci. U Ždánic byly ohně, hořela auta. V domněnce, že je protivojím útočeno, začaly palbu. Celý večer jsme byly v nejistotě, jak vše dopadne. Vše se vysvětlilo a oni pochodovali dále, bez nějakých škod.

Přijíždí ruská armáda, která pochoduje též skrze Ždánice na Prahu – nadšeně pozdravována. A začíná radostnější život. Zde ve Starých Ždánicích zanechávají dva rudoarmějce, kteří padli v boji a jsou pochováni na zdejší hřbitově. Teď celý měsíc květen se oslavuje a radostí neberou konce. Ustavují se národní výbory a začíná se zase budovat a vše zlepšovat. Doba válečná byla osudná pro pana Františka Peška a Ing. Jindřicha Žilku, bývalého poslance, kteří doplatili svými životy.

Prvním předsedou MNV byl zvolen p. Fr. Černohorský. V tu dobu, se jednalo o zřízení vodní nádrže ve Velké Čeperce. Občané mající pozemky v této oblasti, byli vyzýváni, aby se odstěhovali do pohraničí, jelikož jim budou pozemky zabráný na tento účel. Dnes v místě tom stojí výkrmna vepřů a majitele těchto pozemků, dostali výměnou pozemky ze záboru v katastru Ždánice. Do pohraničí se odstěhovalo několik občanů, kde jim byly přiděleny usedlosti k jejich spokojenosti. MNV žádá o zřízení újezdni měšťanské školy, avšak bylo přáno více Osicům. Zřizuje se v družstevním lihováře stanice pro býky a družstevní prádelna. Začínají přípravy k volbám do MNV. Ve Starých Ždánicích jest dle zjištění kronikáře celkem asi 147 popisných čísel se 630 obyvateli.

Toto byl zápis s pamětní knihy týkající se období ukončení druhé světové války a měsíců následujících.

V kronice je zmiňován Ing. Jindřich Žilka. Tento muž se

významně podílel na životě a rozvoji naší obce zejména ve 40. letech minulého století. Jindřich Žilka se narodil 1. 8. 1886 v Bílých Poličanech (okres Hořice). Za první republiky proslul jako poslanec Národního shromáždění. Žil ve Starých Ždánicích č.p. 1 (budova dnešního obecního úřadu).

Byl teoretikem agrárního hnutí, který se podílel na odbojové činnosti za protektorátu. To mu bylo osudným. Byl zatčen a 20. června 1942 zastřelen v Kobylisích za druhého stanného práva za údajné schvalování atentátu na Heydricha a vybízení k podpoře pachatelů. Prezident E. Beneš mu udělil in memoriam Čs. válečný kříž 1939.

Byl to významný politik své doby, který upozorňoval na nutnost branné a morální výchovy národa v souvislosti s nacistickým nebezpečím. Přesvědčený vlastenec a člověk, který se s příkladnou obětavostí a svědomitostí podílel na rozkvětu Starých Ždánic i celého kraje.

V roce 1931 byl zvolen čestným občanem obce a téhož roku jmenován čestným členem sboru dobrovolných hasičů.

Z odkazu MUDr. Vincence Černohorského (odkázal Kč 50.000,-- na stavbu divadla ve Ždánicích) rozšířil p. poslanec Ing. Žilka svůj hostinec postavením vkusného rozsáhlého divadla, jež bylo 28. září 1934 za účasti četného občanstva zdejšího i významných osobností z okolí slavnostně otevřeno.

V roce 1935 zvolen do poslanecké sněmovny za župu pardubickou za Republikánskou stranu.

Začátkem května 1936 bylo přikročeno ve Ždánicích zásluhou p. poslance Ing. Žilky ku dláždění okresní silnice po celé osadě, i s úpravou a dlážděním cesty ke hřbitovu a zároveň započato s regulací struhy, protékající farskou loukou a konečnou vkusnou úpravou rybníku a postavením nových mostů u kovárny, i u mlýna, čímž vzhled naší obce získal (citováno z pamětní knihy)!

26. července 1937 se konala kolaudace nové silnice ve Ždánicích. Za souhlasu zemského výboru, jejímž členem byl i Ing. Žilka, byla zajištěna oprava dvou křížů v obci i sochy sv. Jana Nepomuckého u mlýna. Zároveň byly upraveny cesty na hřbitově – vytvořeny betonové chodníky. Na jaře v roce 1938 došlo za přispění Ing. Žilky k vysázení křovin a stromků po celých Ždánicích (včetně hřbitova a okolí hřbitova) dle návrhu architekta.

Tolik malé ohlédnutí za jednáním a postoji muže, který

nesmazatelně vtiskl svoje stopy do vzhledu naší obce. Ještě stále, pokud se rozhledneme, je můžeme najít.

Závěrem pomysleme na všechny naše spoluobčany, kteří jakýmkoliv způsobem bojovali proti nacistické nadvládě. Na ty, kteří trpěli a položili svoje životy, abychom my mohli žít v míru a svobodně. Přestože se potýkáme s mnoha každodenními starostmi, važme si toho, kde a jak žijeme. Všichni takové štěstí nemají.

Lenka Horáková

Opatovický kanál slouží stejnému účelu už 500 let

Díl druhý - pokračování ze Zpravodaje Říjen 2014

..... Čistý zisk z chovu a prodeje ryb představoval v roce 1560 asi 70% příjmu vrchnostenské pokladny a dosahoval okolo 15 000 kop grošů míšeňských ročně. Hlavní podmínkou k efektivnímu chodu tohoto výnosného podnikání byl právě Opatovický kanál, neboť ten zásoboval vodou asi 2/3 rybníků na celém panství. Podobu kanálu již nebylo nutné měnit, stačilo jen toto důmyslné zařízení udržovat v chodu a především pravidelně čistit. Starší část toku, od Opatovic k bohdonečským sádkám, měli obyvatelé blízkých vsí rozdělena na jednotlivé úseky, které byli povinni třikrát až čtyřikrát do roka čistit. Na údržbu mladšího úseku od Bohdanče k Semínu najímal panský fišmistr placené nádeníky. Technicky je tato mladší část toku složitější: Kanál v některých úsecích prochází písčitém podložím s vysokým průsakem, takže jeho koryto bylo zvláště vypěchováno nepropustným jílem. U Dolan překonává kanál terénní depresi v délce asi 1 km po vrcholu uměle vybudovaného náspu. V jiných místech se trasa kanálu s vyšší úrovní vody křížila s níže položenými vodotečemi, což projektanti řešili pomocí akvaduktů - vody obou toků se mimoúrovňově míjejí díky důmyslné konstrukci, dochované například u Semína.

Jako hlavní regulátor přítoku vody do kanálu sloužilo již v 16. století tzv. Ždánické stavidlo, umístěné ještě přímo v Opatovicích. Pomocí tohoto zařízení se dal vtok vody do kanálu úplně uzavřít, což bylo zapotřebí například při čištění zanešeného koryta. Další velké stavidlo se pak nalézalo v Bohdanči, kterým se dala k těmž účelům samostatně uzavřít západní strana toku. Voda v kanále pak odtékala přímo od jihu a do Labe se vracela pomocí tzv. Rajske strouhy, což byl zřejmě pozůstatek původního koryta kanálu z doby před jeho rozšířením na západ roku 1513. Tímto směrem si našla svou cestu voda z Opatovického kanálu i při jeho jediném známém protržení koncem 17. století. V mokřinaté oblasti mezi velkými rybníky býval Opatovický kanál i zdrojem kvalitnější vody, jak dokládají například pozůstatky dřevěného vodovodu z 16. století, objevené v Bohdanči.

Přestože kanál vznikl především kvůli rybníkům, sílu umělého vodního toku využívalo již v době panů z Pernštejna několik technických zařízení, většinou mlýnů. Někde poháněla voda z kanálu i pilu či stoupu, jako například od roku 1735 v papírně v Semíně a od roku 1796 v Opatovicích. V té době začala již sláva pardubického rybníkářství pohasínat. Hospodářské a správní reformy tereziánské a josefínské doby s sebou přinesly i cílevědomou likvidaci starých rybníků a jejich přeměnu na ornou půdu, dokončenou v polovině 19. století. Opatovický kanál tak sice ztratil původní hlavní důvod své existence, ale život bez něj si již na Pardubicku nikdo nedokázal představit. Zůstal i nadále živou vodní tepnou, sloužící především pro pohon technických zařízení a závlahy luk a polí. I když původní síť přiváděčů

vody k zaniklým rybníkům přestala fungovat, hlavní tok kanálu se v podstatě nezměnil. Jen na sklonku 19. století byla prokopáno nové vyústění kanálu do Labe přímo pod Semínem, čímž se délka toku zkrátila na dnešních 32,69 km (viz přehled technických parametrů na závěr). Do Opatovického kanálu tehdy přitékalo z Labe okolo 6,5 m³ vody za vteřinu, tedy okolo 20% obvyklého průtoku Labe. Většinu vodní síly však zužitkovaly opatovické mlýny, takže přes tzv. Ždánické stavidlo vtékalo do kanálu obvykle jen okolo 2,5 m³/s.

Zásadní změnu ve využití Opatovického kanálu přinesla stavba elektrárny v Opatovicích v letech 1956-1960. Pro potřeby elektrárny byl nově vystavěn vtok kanálu s mnohem větší průtočností, dosahující až 18,5 m³/s. Většinu vody využívá elektrárna k technickým účelům (chlazení), část ohřáté vody se v případě potřeby vrací zvláštním potrubím zpět do kanálu, aby byl zajištěn stálý průtok nejméně 2,5 m³/s.

V souvislosti s intenzivním hospodařením okolních zemědělských družstev se zvláště od šedesátých let 20. století velmi rozšířilo využívání vody z Opatovického kanálu k zavlažování zemědělských pozemků. K tomuto účelu vznikla rozsáhlá síť přečerpávacích stanic a potrubí, odebírající v době největšího využití až 5 000 000 m³ závlahové vody ročně. V současné době zájem o tento způsob využití kanálu klesl asi na 10% onoho objemu.

Stavba velké elektrárny v Opatovicích přinesla po roce 1960 postupný a cílený zánik mlýnů na Opatovickém kanále, fungujících tehdy obvykle i jako malé vodní elektrárny. Před druhou světovou válkou pracovaly v Opatovicích dva mlýny rodiny Morávkovy (čp.43 a 48), Prokešův mlýn čp.58 ve Starých Ždánicích, dva mlýny v Bohdanči (čp.146 J. Štěpánovského a čp.147 J. Nováka, mlýn F. Cepla čp.32 v Černé, mlýn J. Petra čp.45 v Živanicích, mlýn J. Macháčka čp.32 ve Břehách-Výrově a mlýn čp.33 v Semíně, provozovaný tamním Rolnickým družstvem. V současné době byl po majetkových restitucích obnoven alespoň částečně elektrárenský provoz tří z nich: ve Starých Ždánicích vodní elektrárna p. Popa, další v Bohdanči a ve Břehách-Výrově.

Částečně dochována zůstala i funkce napájení rybníků: dnes dodává Opatovický kanál vodu do rybníka Pohránovského, Bohdanečského, Předního a Zadního Zábranského, Nadýmače a Sopřečského, v případě potřeby i do rybníka Buňkova a do bohdonečských sádek. *(pokračování příště)*

Zdroj: <http://leberk.vcm.cz/publikace/opatak1.htm>